

FEMINISMENS TRE VÅGOR  
– OCH DERAS PÅVERKAN  
PÅ VÄSTVÄRLDEN

Olof Edsinger

Til kvinnen sa han: «Tungt vil jeg gjøre  
ditt strev når du er med barn, med  
smerte skal du føde. Du skal begjære  
din mann, og han skal herske over  
deg.»

(1 Mos 3,16)

Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i  
Guds bilde skapte han det, som mann  
og kvinne skapte han dem.

(1 Mos 1,27)

Mennesket ga navn til alt feet og til himmelens fugler og til alle villmarkens dyr. Men til seg selv fant mennesket ingen hjelper av samme slag. Da lot Herren Gud en dyp søvn komme over mannen. Mens han sov, tok han et ribbein og fylte igjen med kjøtt. Av ribbeinet Herren Gud hadde tatt fra mannen, bygde han en kvinne, og han førte henne til mannen. ...

... Da sa mannen: «Nå er det bein av mine bein og kjøtt av mitt kjøtt. Hun skal kalles kvinne, for av mannen er hun tatt.» Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp.

Begge var nakne, både mannen og kvinnen, og de skammet seg ikke for hverandre. (1 Mos 2,20–25)

Her er ikke jøde eller greker, her er ikke  
slave eller fri, her er ikke mann og  
kvinne. Dere er alle én i Kristus Jesus.  
(Gal 3,28)

En kvinne skal ta imot opplæring i  
stillhet og underordne seg i alt.  
(1 Tim 2,11)



Når det gjelder de unge jentene, har jeg ikke noe påbud fra Herren. Men jeg sier min mening, siden Herren i sin godhet lar meg være troverdig. På grunn av den nød tid vi lever i, mener jeg det er godt for et menneske å bli værende som det er. (1 Kor 7,25–26)



Mannen skal oppfylle sin forpliktelse overfor kvinnen, og hun overfor ham. Kvinnen rår ikke over sin egen kropp, det gjør mannen. På samme måte rår ikke mannen over sin egen kropp, det gjør kvinnen. (1 Kor 7,3–4)

# Första vågens feminism

# Andra vågens feminism

”Man föds inte till kvinna,  
man blir det.”

Simone de Beauvoir i *Det andra könet*

Fyra huvudgrenar:

Liberalfeminism

Radikalfeminism

Socialistisk feminism

Socialistisk radikalfeminism

Radikalfeminismen hävdar att kvinnor är förtryckta i kraft av sitt kön och att kvinnoförtryck är den mest utbredda och grundläggande formen av förtryck.

Utgångspunkten är kvinnors egna erfarenheter – radikalfeministisk teori är en teori om kvinnors position i världen, utformad av och för kvinnor.

...

... Radikalfeminister utmanar liberalfeminismens betoning på en kamp för att uppnå positioner och rättigheter i den offentliga världen och pekar istället på förtrycket av kvinnor i det som liberalismen sett som en privat sfär. Detta förtryck yttrar sig i form av mäns kontroll av kvinnor i familjen, i sexuellt förtryck inom och utom familjen, i kvinno-  
misshandel och kvinnoförakt. Lesbiska kvinnors sexualitet undertrycks just för att det hotar den manliga kontrollen av kvinnliga kroppar. (Ur *Feminism* av Lena Gemzöe)



Fyra huvudgrenar:

Liberalfeminism

Radikalfeminism

Socialistisk feminism

Socialistisk radikalfeminism

# Essentialism vs konstruktivism



## Feminismens filosofiska rötter:

- Marxismen (jfr ressentimentet)
  - Existentialismen
  - Postmodernismen

	Första vågen	Andra vågen	Tredje vågen
Storhetstid	1880–1920	1965–2000	1990–
Hjärtefrågor	Rösträtt, högre utbildning	Ekonomisk och social jämlikhet Sexualfrågor, preventivmedel	Intersektionalitet HBTQIA-frågor
Syn på kön	Essentialism	Essentialism/ konstruktivism	Konstruktivism
Inriktning	Särartsfeminism	Särartsfeminism/ likhetsfemism	Likhetsfemism
Biologiskt kön	Biologiskt betingat	Biologiskt betingat	Socialt betingat
Genus	Biologiskt betingat	Socialt betingat	Socialt betingat

Tredje vågens feminism

Judith Butler m fl

# Interseksjonalitet



Fyra dimensioner i min egen vision  
om relationen mellan män och kvinnor  
efter syndafallet:

- 1) Den goda skapelsen
- 2) Olika och jämlika
- 3) Paktstrohet
- 4) Korsets väg i våra relationer

Dere menn, elsk konene deres, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den, or å gjøre den hellig og rensen den med badet i vann, i kraft av et ord. Slik ville han selv føre kirken fram for seg i herlighet, uten den minste flekk eller rynke. Hellig og uten feil skulle den være. På samme måte skal altså mennene elske sine koner som sin egen kropp. Den som elsker sin kone, elsker seg selv. ...

... Ingen har noen gang hatet sin egen kropp.  
Nei, man gir kroppen næring og pleier den på samme måte som Kristus gjør med kirken. For vi er lemmer på hans kropp. *Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp.* Dette er et stort mysterium; jeg tenker på Kristus og kirken. Men det gjelder også hver enkelt av dere: Hver mann skal elske sin kone som seg selv, og hun skal ha respekt for sin mann.

(Ef 5,25–33)

För fortsatt läsning, se Olof Edsingers bok  
*Olika och jämlika: Manligt och kvinnligt ur ett  
kristet perspektiv* (Apologia 2020)